31984D0132

NÕUKOGU OTSUS, 1. märts 1984, Vahemere erikaitsealasid käsitleva protokolli sõlmimise kohta

(84/132/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 235,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut [1]

ning arvestades, et:

Euroopa ühenduste keskkonnategevuskavades [2] on rõhutatud vajadust kaitsta ja puhastada merd, et see võiks täita ka edaspidi oma osa liikide säilimises ja arengus ning et säiliks eluks vajalik ökoloogiline tasakaal;

Euroopa ühenduste teises keskkonnategevuskavas on rõhutatud pakilist vajadust lahendada rahvusvahelisel tasandil rannikupiirkondade arengu ja ökoloogilise haldamise probleem;

Euroopa ühenduste kolmandas keskkonnategevuskavas, mille põhimõtted kiitsid heaks nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajad 7. veebruaril 1983, on juhitud tähelepanu ratsionaalse loodusvarade kaitse ja majandamise poliitika vajalikkusele; [3] keskkonnakaitsealane koostöö arengumaadega ja eriti ühenduse Vahemere piirkonna partneritega on üks Euroopa ühenduste teise keskkonnategevuskava eesmärke;

ühenduse otsusega 77/585/EMÜ [4] heakskiidetud Vahemere saastekaitse konventsiooni artikliga 4 on antud lepinguosalistele õigus võtta vastu lisaprotokolle, millega nähakse ette kõnealuse konventsiooni rakendamise meetmed, menetlused ja standardid; vastavalt nimetatud artiklile kirjutasid 2.–3. aprillil 1982 Genfis toimunud täievoliliste esindajate konverentsil osalenud Vahemere piirkonna riigid alla Vahemere erikaitsealasid käsitlevale protokollile;

otsusega 75/585/EMÜ on ühendus heaks kiitnud laevadest ja õhusõidukitest pärit jäätmetest tuleneva Vahemere saaste vältimist käsitleva protokolli, otsusega 81/420/EMÜ [5] naftast ja muudest kahjulikest ainetest tuleneva Vahemere saaste vastu võitlemiseks hädaolukordades tehtavat koostööd käsitleva protokolli ja otsusega 83/101/EMÜ [6] Vahemere kaitset maismaalt lähtuva meresaaste eest käsitleva protokolli;

---

(1) EÜT C 322, 28.11.1983, lk 278.
(2) EÜT C 112, 20.12.1973, lk 1 ja EÜT C 139, 13.6.1977, lk 1.
(3) EÜT C 46, 17.2.1983, lk 1.
(4) EÜT L 240, 19.9.1977, lk 1.
(5) EÜT L 162, 19.6.1981, lk 4.
(6) EÜT L 67, 12.3.1983, lk 1.

Vahemere erikaitsealasid käsitlevas protokollis on sätestatud võimalus võtta meetmeid selle protokolliga kaitstud loomade ja taimedega kauplemise ja nende impordi ja ekspordi suhtes ning seega võib see protokoll mõjutada ühist kaubanduspoliitikat ja kaupade vaba liikumist liikmesriikide vahel;

mõned kõnealuse protokolli sätted võivad mõjutada nõukogu 4. mai 1976. aasta direktiivi 76/464/EMÜ teatavate ühenduse veekeskkonda lastavate ohtlike ainete põhjustatava saaste kohta, [1] nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta, [2] nõukogu 30. oktoobri 1979. aasta direktiivi 79/923/EMÜ karpide elukeskkonna vee nõutava kvaliteedi kohta [3] ja nõukogu 20. jaanuari 1981. aasta määrust (EMÜ) nr 348/81 vaalatoodete importimise ühiseeskirjade kohta; [4]

nimetatud protokolliga on ette nähtud kaitsta piirkonna ühiseid loodusvarasid, pärismaiste liikide mitmekesisust ja teatavaid looduslikke elupaiku ja asutada selleks erikaitsealad;

enamik Vahemere saastekaitse konventsioonile ja selle lisaprotokollidele allakirjutanuid on ühenduse üldise Vahemere piirkonna käsitluse raamistikus ühendusega erisuhetes, eelkõige koostöö osas; Vahemeremaade erikaitsealasid käsitleva protokolliga kehtestatakse sellise koostöö üksikasjalikud eeskirjad protokolliga hõlmatud valdkondades;

ühendus kirjutas kõnealusele protokollile alla 30. märtsil 1983;

ühendus osaleb kõnealuse protokolli rakendamisel oma pädevuste piires, mis tulenevad kehtivatest ühiseeskirjadest ning nõukogu poolt tulevikus vastuvõetavatest õigusaktidest, ning kasutades asjaomastes valdkondades ühenduse meetmetega (teadusuuringud, teabevahetus) saavutatud tulemusi;

on ilmnenud, et ühendus peaks protokolli heaks kiitma, et saavutada ühisturu toimimise käigus üks keskkonna ja elukvaliteedi kaitse valdkonnas seatud ühenduse eesmärkidest; asutamislepinguga ei ole ette nähtud käesoleva otsuse vastuvõtmiseks nõutavaid erivolitusi, seetõttu tuleb kohaldada asutamislepingu artiklit 235,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Majandusühendus kiidab heaks Vahemere erikaitsealasid käsitleva protokolli.

Protokolli tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja annab hoiule artiklis 1 nimetatud protokolli artikliga 18 ettenähtud dokumendid.

Brüssel, 1. märts 1984

Nõukogu nimel

eesistuja

H. BOUCHARDEAU

---

[1] EÜT L 129, 18.5.1973, lk 23.
[2] EÜT L 103, 25.4.1979, lk 1.
[3] EÜT L 281, 10.11.1979, lk 47.
[4] EÜT L 39, 12.2.1981, lk 1.

VAHEMERE ERIKAITSEALASID KÄSITLEV PROTOKOLL

KÄESOLEVA PROTOKOLLI OSALISED,

OLLES OSALISED 16. veebruaril 1976 Barcelonas vastu võetud Vahemere saastekaitse konventsioonis,

OLLES TEADLIKUD kogu Vahemere keskkonda piirkonna üha kasvava inimtegevuse mõjul ähvardavast ohust,

VÕTTES ARVESSE Vahemere piirkonna hüdrograafilisi ja ökoloogilisi iseärasusi,

RÕHUTADES Vahemere loodusvarade ja elupaikade, samuti piirkonna kultuuripärandi seisundi kaitse ja vajaduse korral parandamise tähtsust, muu hulgas merealasid ja sealset keskkonda hõlmavate erikaitsealade loomise tähtsust,

SOOVIDES teha selle eesmärgi saavutamiseks tihedat omavahelist koostööd,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

1. Käesoleva protokolli osalised (edaspidi "osalised") võtavad kõik vajalikud meetmed Vahemere piirkonna loodusvarade ja elupaikade ning nendega seotud piirkondliku kultuuripärandi säilimise jaoks oluliste merealade kaitsmiseks.

2. Mitte miski käesolevas protokollis ei piira mereõiguse kodifitseerimist ega arendamist ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 2750 C (XXV) alusel kokku kutsutud Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konverentsi poolt ega ühegi riigi praegusi või tulevasi nõudeid ja õiguslikke seisukohti mereõiguse ning ranniku- ja lipuriigi jurisdiktsiooni laadi ja ulatuse osas.

Artikkel 2

Erikaitsealade (edaspidi "kaitsealad") määramisel tähendab käesoleva protokolli kohaldamispiirkond Vahemere saastekaitse konventsiooni (edaspidi "konventsioon") artiklis 1 määratletud Vahemere piirkonda; on kokku lepitud, et käesoleva protokolli kohaldamisel piirdub see protokolliosaliste territoriaalvetega ja võib hõlmata territoriaalmere lähtejoonest mandri poole jäävat mereosa, mis vooluveekogude puhul ulatub kuni mageveepiirini. See võib hõlmata ka iga osalise määratud märgalasid või rannikupiirkondi.

Artikkel 3

1. Osalised loovad kaitsealasid, kuivõrd see on võimalik, ja püüavad võimalikult kiiresti võtta vajalikud meetmed selliste alade kaitsmiseks ja vajaduse korral taastamiseks.

2. Nende alade loomise eesmärk on kaitsta:

a) — bioloogiliselt või ökoloogiliselt väärtuslikke paiku,

— liikide geneetilist mitmekesisust, piisavat arvukust ning sigimis- ja elupaiku,

— tüüpilisi ökosüsteeme ja ökoloogilisi protsesse;

b) teaduslikult, esteetiliselt, ajalooliselt, arheoloogiliselt, kultuuriliselt või hariduslikult huvipakkuvaid ja väärtuslikke paiku.

Artikkel 4

Käesoleva protokolli osalised, vajaduse korral koostöös rahvusvaheliste pädevate organisatsioonidega, koostavad ja võtavad esimesel koosolekul vastu ühise juhendi ning vajaduse korral standardid ja kriteeriumid, mis käsitlevad eelkõige:

a) kaitsealade valimist;

b) kaitsealade asutamist;

c) kaitsealade haldamist;

d) teabe esitamist kaitsealade kohta.

Artikkel 5

Osalised võivad tugevdada kaitseala kaitstust, luues käesoleva protokolli kohaldamispiirkonnas ühe või mitu puhverala, kus tegevuspiirangud on leebemad, kuid tegevused on kooskõlas kaitseala eesmärkidega.

Artikkel 6

1. Kui osaline kavatseb luua kaitseala, mis piirneb teise osalise piiriga või teise osalise jurisdiktsiooni alla kuuluva ala piiriga, püüavad mõlema osalise pädevad asutused üksteisega nõu pidades jõuda kokkuleppele võetavate meetmete suhtes ja uurivad muu hulgas teise osalise võimalusi vastava kaitseala loomiseks või muude asjakohaste meetmete võtmiseks.

2. Kui osaline kavatseb luua kaitseala, mis piirneb sellise riigi piiriga või sellise riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva ala piiriga, kes ei ole käesoleva protokolli osaline, püüab osaline lõikes 1 osutatud nõupidamisi korraldada koostöös kõnealuse riigi pädevate asutustega.

3. Kui piirnevad kaitsealad luuakse kahe osalise või ühe osalise ja riigi poolt, kes ei ole käesoleva protokolli osaline, võib lõigetes 1 ja 2 kavandatud nõupidamiste või koostöö korraldamise viisid sätestada erikokkulepetes.

4. Kui riik, kes ei ole käesoleva protokolli osaline, kavatseb luua kaitseala, mis piirneb protokolliosalise piiriga või protokolliosalise jurisdiktsiooni alla kuuluva ala piiriga, püüab osaline teha koostööd kõnealuse riigiga, et korraldada nõupidamisi ja võimaluse korral sõlmida lõikes 3 osutatud erikokkulepe.

Artikkel 7

Pidades silmas taotletavaid eesmärke ja arvestades iga kaitseala eripära, võtavad osalised kooskõlas rahvusvahelise õiguse normidega järk-järgult vajalikke meetmeid, mis võivad hõlmata:

a) planeerimis- ja haldussüsteemi korraldamist;

b) jäätmete või muude kaitseala seisundit halvendavate ainete kaadamise või ladestamise keeldu;

c) laevade läbisõidu ning peatumise või ankrussejäämise reguleerimist;

d) kalastuse ja küttimise, loomade püüdmise ja taimede korjamise reguleerimist;

e) taimkatte või loomade hävitamise ja võõrliikide sissetoomise keeldu;

f) kõikide selliste tegevuste reguleerimist, mis võivad kahjustada või häirida loomastikku või taimestikku, kaasa arvatud pärismaiste looma- või taimeliikide sissetoomine;

g) merepõhja või selle aluspinnase uurimise või kasutamisega või merepõhja profiili muutmisega seotud tegevuste reguleerimist;

h) merekaitseala maismaaosa pinnaprofiili muutmise või aluspinnase kasutamisega seotud tegevuste reguleerimist;

i) arheoloogiliste tööde ja võimaliku arheoloogilise väärtusega esemete teisaldamise reguleerimist;

j) kaitsealadelt pärit ja kaitsealuste loomade ja loomaosade, taimede ja taimeosade ning arheoloogilise väärtusega esemetega kauplemise ja nende impordi ja ekspordi reguleerimist;

k) muid meetmeid, mille eesmärk on kaitsealade ökoloogiliste ja bioloogiliste protsesside kaitse.

Artikkel 8

1. Osalised avaldavad asjakohaselt teavet kaitsealade ja artiklis 5 sätestatud alade asutamise, tähistamise ja nende suhtes kohaldatavate eeskirjade kohta.

2. Lõikes 1 osutatud teave edastatakse konventsiooni artiklis 13 nimetatud organisatsioonile (edaspidi "organisatsioon"), kes koostab ja ajakohastab käesoleva protokolli kohaldamispiirkonnas asuvate kaitsealade kataloogi. Osalised peavad organisatsioonile andma kogu selleks vajaliku teabe.

Artikkel 9

1. Osalised võtavad kaitsemeetmete kehtestamisel arvesse kohaliku elanikkonna tavapäraseid tegevusalasid. Niipalju kui see on võimalik, ei tohi ükski sel eesmärgil tehtav erand:

a) ohustada käesoleva protokolli kohaselt kaitstud ökosüsteemide säilimist või nende ökosüsteemide säilimist toetavaid bioloogilisi protsesse;

b) põhjustada kaitstavate ökosüsteemide looma- või taimeliikide või -populatsioonide või nendega ökoloogiliselt seotud liikide või populatsioonide, eriti rändliikide ja haruldaste, hävimisohus või endeemsete liikide hävimist või nende isendite arvu olulist vähenemist.

2. Osalised, kes teevad kaitsemeetmetest erandeid või ei kohalda neid rangelt, peavad sellest organisatsioonile teatama.

Artikkel 10

Osalised toetavad ja arendavad kaitsealade ja nende ökosüsteemide ja arheoloogilise pärandi teaduslikke ja tehnilisi uuringuid.

Artikkel 11

Osalised püüavad anda avalikkusele võimalikult palju teavet kaitsealade olulisuse ja eesmärkide kohta ning teadmiste kohta, mida sealt võib looduskaitse ja arheoloogia tarbeks koguda. Sellisel teabel peaks olema sobiv koht keskkonda ja ajalugu käsitlevates haridusprogrammides. Osalised peaksid soodustama ka avalikkuse ja looduskaitseorganisatsioonide osalemist kõnealuste alade kaitsmiseks vajalikes meetmetes.

Artikkel 12

Osalised loovad võimaluste piires kaitsealade asutamist, kavandamist, haldamist ja kaitset kooskõlastava koostööprogrammi, et luua Vahemere piirkonnas kaitsealade võrgustik, võttes arvesse juba olemasolevaid võrgustikke, eelkõige Unesco biosfäärikaitsealade võrgustikku. Kaitsealade eripärade, seal omandatud kogemuste ja esinenud probleemide kohta vahetatakse korrapäraselt teavet.

Artikkel 13

Osalised vahetavad artiklis 14 sätestatud korras teaduslikku ja tehnilist teavet toimuvate või kavandatud uuringute ja eeldatavate tulemuste kohta. Võimaluste piires kooskõlastavad nad oma uuringud. Osalised püüavad ühiselt kindlaks määrata või ühtlustada kaitsealade valikul, halduses ja seires kasutatavad teaduslikud meetodid.

Artikkel 14

1. Artiklites 12 ja 13 sätestatud kooskõlastuspõhimõtete kohaldamisel edastavad osalised organisatsioonile:

a) võrreldavaid andmeid Vahemere keskkonna bioloogilise arengu jälgimiseks;

b) teaduslikke, haldus- ja õigusalaseid aruandeid, trükiseid ja teavet, eelkõige:

— osaliste poolt käesoleva protokolli kohaselt kaitsealade kaitseks võetud meetmete kohta,

— kaitsealadel esinevate liikide kohta,

— kõnealuste alade ohutegurite kohta, eriti selliste kohta, mis võivad tuleneda väljaspool nende kontrolli olevatest saasteallikatest.

2. Osalised määravad kaitsealade eest vastutavad isikud. Need isikud kohtuvad iga kahe aasta tagant, et arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi ja anda soovitusi teadusliku, haldusliku ja õigusliku teabe ning andmete ühtlustamise ja töötlemise kohta.

Artikkel 15

1. Käesoleva protokolli jõustumisel teevad osalised omavahel või pädevate piirkondlike või teiste rahvusaheliste organisatsioonide kaasabil või kahepoolselt koostööd, kavandades ja rakendades vastastikuse abi programme ja abi andmist neile arengumaadele, kes seda kaitsealade valimiseks, asutamiseks ja haldamiseks taotlevad.

2. Lõikes 1 kavandatud programmid peaksid eelkõige seonduma teaduslike ja tehniliste töötajate koolituse, teadustöö ja kõnealustes riikides sobiva varustuse hankimise, kasutamise ja tootmisega asjaomaste osaliste kokkulepitud soodustingimustel.

Artikkel 16

Kaitseala piiride või õigusliku seisundi muutmine või sellise ala täielik või osaline kaotamine võib toimuda üksnes sama korra kohaselt, mida järgiti selle asutamisel.

Artikkel 17

1. Käesoleva protokolli osaliste korralised koosolekud toimuvad koos konventsiooniosaliste korraliste koosolekutega vastavalt konventsiooni artiklile 14. Osalised võivad korraldada nimetatud artikli kohaselt ka erakorralisi koosolekuid.

2. Käesoleva protokolli osaliste koosolekute ülesanded on eelkõige:

a) jälgida käesoleva protokolli rakendamist;

b) hinnata võetud meetmete tõhusust, eelkõige protokolli kohaldamispiirkonna suhtes, uurida vajadust muude meetmete võtmiseks, eelkõige lisade kujul, või kavandada kaitseala muudatusi konventsiooni artikli 16 sätete kohaselt;

c) vastu võtta, läbi vaadata või muuta käesoleva protokolli lisasid;

d) jälgida artiklis 12 sätestatud kaitsealade võrgustiku loomist ja arendamist, võtta vastu juhised selle süsteemi loomise ja arendamise hõlbustamiseks ja parandada osaliste koostööd;

e) kaaluda artikli 14 lõikes 2 sätestatud kaitsealade eest vastutavate isikute koosolekute soovitusi;

f) kaaluda osaliste poolt konventsiooni artikli 20 kohaselt organisatsioonile esitatud aruandeid ja muud teavet, mida osalised võivad organisatsioonile või osaliste koosolekule esitada.

Artikkel 18

1. Käesoleva protokolli suhtes kohaldatakse konventsiooni mis tahes protokolle käsitlevaid sätteid.

2. Kui käesoleva protokolli osalised ei lepi kokku teisiti, kohaldatakse käesoleva protokolli suhtes protseduurireegleid ja finantseeskirju, mis on vastu võetud vastavalt konventsiooni artikli 18 lõikele 2.

3. Käesolev protokoll on allakirjutamiseks avatud Genfis 3. ja 4. aprillil 1982 ja Madridis 5. aprillist 1982 kuni 2.aprillini 1983 kõikidele konventsiooniosalistele ning kõikidele riikidele, kes on kutsutud 2. ja 3. aprillil 1982 Genfis toimuvale Vahemere erikaitsealasid käsitleva protokolli täievoliliste esindajate konverentsile. 5. aprillist 1982 kuni 2.aprillini 1983 on see allakirjutamiseks avatud ka kõikidele piirkondlikele majandusrühmitustele, millesse kuulub vähemalt üks Vahemere piirkonna riik ja mis on pädev käesoleva protokolliga hõlmatud valdkondades.

4. Käesolev protokoll kuulub ratifitseerimisele, vastuvõtmisele või kinnitamisele. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule Hispaania valitsusele, kes täidab hoiulevõtja ülesandeid.

5. Alates 3. aprillist 1983 on käesolev protokoll ühinemiseks avatud kõigile konventsiooniosalistele ja lõikes 3 osutatud riikidele või rühmitustele.

6. Käesolev protokoll jõustub kolmekümnendal päeval pärast vähemalt kuue ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmis- või ühinemiskirja hoiuleandmist.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Koostatud Genfis kolmandal aprillil tuhande üheksasaja kaheksakümne teisel aastal ühes eksemplaris araabia, inglise, prantsuse ja hispaania keeles, kusjuures kõik neli teksti on õiguslikult võrdsed.